

NatuurWijs in de aandachtswijken

Stichting NatuurWijs wil kinderen in verbinding brengen met de natuur. Daarom heeft de stichting het programma NatuurWijs voor basisscholen, brede scholen en buitenschoolse opvang ontwikkeld, waarbij de nadruk ligt op het beleven en ervaren van de natuur met alle zintuigen. NatuurWijs werkt samen met Staatsbosbeheer en biedt zowel korte naschoolse activiteiten, als themalessen, het schoolreisje 'Bosuitje', een driedaags programma en een volledige leerlijn aan. De kinderen trekken met een NatuurWijzer de natuur in. Ze leren spelenderwijs de natuur kennen en krijgen daarbij de kans zelf de verbondenheid tussen mens en natuur te ervaren (zie ook www.natuurwijs.nl). Drs. Keelin O'Connor is teamleider mens en maatschappij bij Staatsbosbeheer en directeur van Stichting NatuurWijs. "In 2015 zijn wij begonnen met NatuurWijs in aandachtswijken van de grote steden; in samenwerking met de gemeentelijke diensten voor Natuur- en Milieu Educatie (NME). In dit eerste jaar hebben ruim 1.600 kinderen uit deze wijken mee gedaan; kinderen van 20 verschillende scholen (65 klassen) uit Amsterdam, Utrecht, Breda, Nijmegen en Den Haag. Er zijn 14 nieuwe NatuurWijzers getraind voor de aandachtswijken. Hoogtepunt was de officiële aftrap door onze ambassadeur André Kuipers op Basisschool de Achtsprong in Amsterdam Zuid-Oost, waar alle 11 klassen van de school meedoen aan NatuurWijs."

Elena Francissen, medewerker van ANMEC en NatuurWijzer in opleiding: "Het was prachtig weer, dat voelde als een cadeautje van de natuur. Het programma begon onderweg naar het park al, omdat we gekozen hadden voor 'oriënteren' als rode draad voor het driedaagse programma. Meester Berrie had een voorbereidende les over windrichtingen gegeven en met de kinderen opgezocht in welke richting het park lag ten opzichte van de school. Door te kijken naar de stand van de zon, wisten we steeds welke kant we op moesten. De kinderen ervoeren dat zij hun nieuwe natuurkennis meteen konden gebruiken en daarop kunnen vertrouwen."

Stadsnatuur bij Amsterdam

Onder de rook van Amsterdam liggen twee Staatsbosbeheer natuurgebieden die als stadsnatuur aangemerkt kunnen worden. Het leuke van deze twee gebieden is dat je jezelf zo dicht bij de stad toch in de 'echte natuur' waant en je er veel interessante soorten ziet.

Het **Diemberbos**, ten zuiden van Diemen en grenzend aan Amsterdam-Zuidoost, is een nieuw, nog geen twintig jaar oud natuurontwikkelingsgebied dat is aangelegd in een veenpolder. Het gebied bestaat voor een groot deel uit langzaam oud

wordend bos, waarin in toenemende mate algemene bosvogels verschijnen. Bijvoorbeeld Grote bonte Specht (*Dendrocopos major*), Buizerd (*Buteo buteo*), maar ook minder algemene soorten als Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*), Appelvink (*Coccothraustes coccothraustes*) en Kleine bonte specht (*Dryobates minor*). Het gebied kent ook hele natte moerasplekken ten zuiden van de Ag. Bij de recente verbreding van de Ag is ter compensatie meer moerasgebied aangelegd. Hier leven verschillende soorten rietvogels waaronder Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*) en Blauwborst (*Luscinia svecica*). Bijzonder is de grote populatie van Ringslang (*Natrix natrix*) in het Diemberbos. Staatsbosbeheer maakt samen met IVN Diemen speciale broedhopen voor deze slang die in waterrijke gebieden thuishoort. Vaak bevatten die meer dan 1000 Ringslang-eieren.

Iets verder noordelijk en tegen het IJsselmeer aan ligt de **Diemer Vijfhoek**. Hier is meer dan 100 hectare moeras ontstaan op een gronddepot bij de aanleg van de energiecentrale in de jaren 1960. Het omvat grotendeels wilgenrijk moerasbos dat zich spontaan heeft ontwikkeld. Het lijkt nu op een stadsjungle.

Ook in de Vijfhoek leeft de Ringslang; recent is er Boomarter (*Martes martes*) waargenomen en Oranjepijp (*Anthocharis cardamines*). Het hele jaar door kun je er IJsvogels (*Alcedo atthis*) zien. Goudvink en Kleine bonte specht hebben zich gevestigd.

Beroemd is de Vijfhoek vanwege de vrij zeldzame Cetti's Zanger (*Cettia cetti*), een kleine moerasvogel die zijn zwaartepunt heeft in De Biesbosch. In de winter zie je hier langs het IJsselmeer veel watervogels zoals Grote zaagbek (*Mergus merganser*) en Nonnetje (*Mergellus albellus*) en soms Zeearend (*Haliaeetus albicilla*).

NatuurWijs in uitvoering in het Diemberbos

(foto: Staatsbosbeheer)

Vindplaats van *Holocentropus stagnalis* in Amersfoort

(foto: Casper Zuyderduyn)

Holocentropus stagnalis in centrum van Amersfoort

Niet ver van het nieuwe hoofdkantoor van Staatsbosbeheer in het centrum van Amersfoort zag boswachter Casper Zuyderduyn op 14 april dit jaar schietmotjes vliegen in de nabijheid van een enkele vierkante meters groot waterbekken op een voorplein tussen bedrijfsgebouwen. Ja, en als je dan een bijzonder oog voor deze kleine bestjes hebt en mee

determinatietabel zoals Casper laat je het daar niet bij. Op de betonnen rand van de bak trof hij tientallen schietmotjes aan, waaronder ook parende dieren. Aan overig leven zag hij alleen wat algengroei en rondzwemmende watervlooien in het ondiepe laagje water. Toch bleek dit een voortplantingshabitat te zijn van *Holocentropus stagnalis*. Deze soort is eerder vooral gevonden in voedselarme vennen en plasjes in met name Drenthe, Overijssel en Noord-Brabant en niet eerder aangetroffen in de provincie Utrecht.